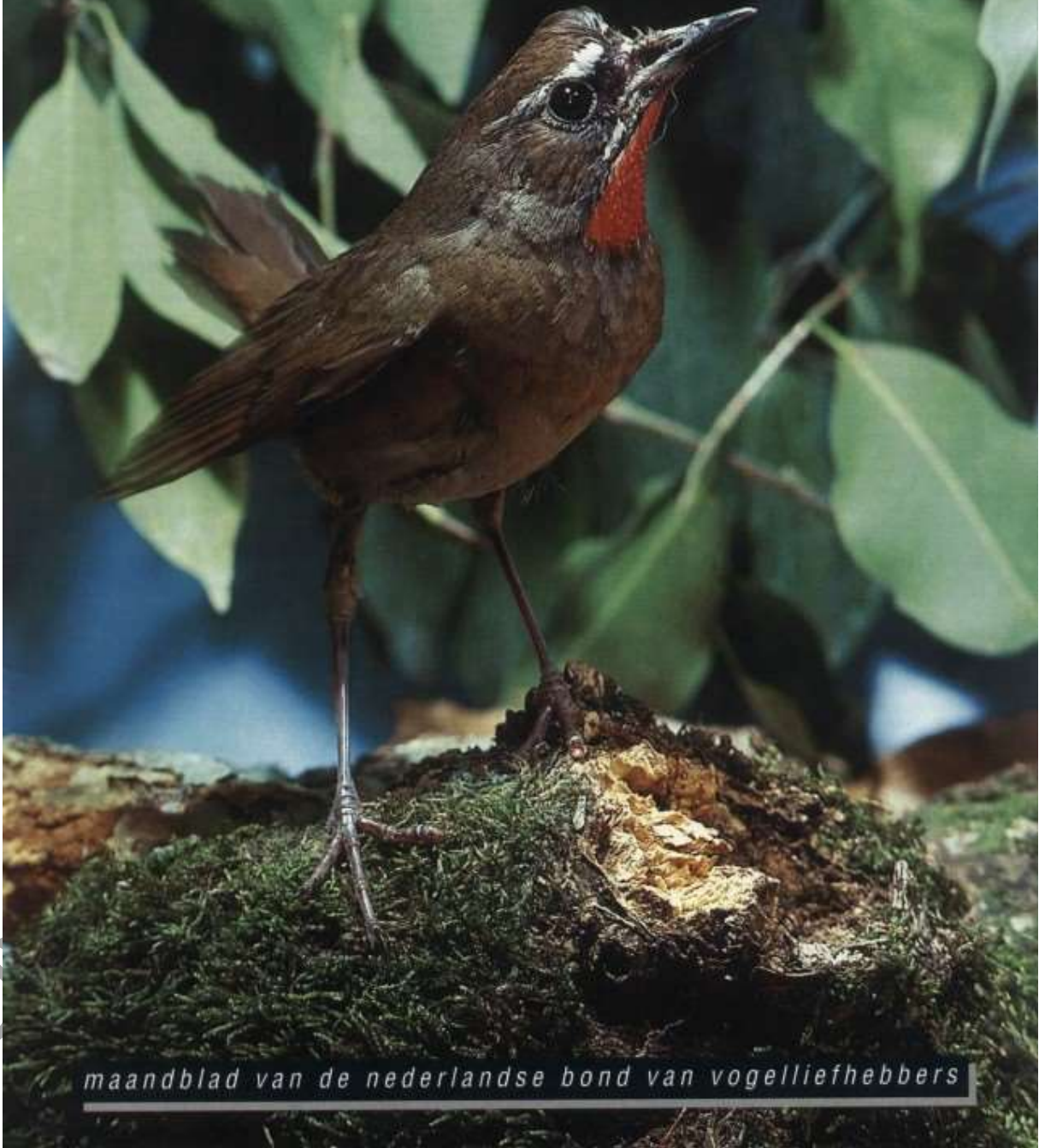

Onze Vogels

61e jaargang no.3, maart 2000

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

Vogel

copy

Molukken of Geelmantellori

Lorius garrulus garrulus

Herkomst

Halmahera en de Weda eilanden

Totale lengte

30cm.

Uiterlijk

Het gehele lichaam helderrood, vleugels groen met gele vleugelbochten, broekbeverdering groen, gele vlek op de rug (mantel), snavel oranje, naakte ring om het oog, poten zwart.

Deze soort bestaat uit drie ondersoorten, die onderling weinig verschillen, namelijk de *Lorius g. garrulus* of geelmantellorie, welke voorkomt op Halmahera en de Weda eilanden, de *Lorius g. flavopaliatus* of wel de geelrug Molukkenlori van de eilanden Batjan en Obi, deze heeft bijna de hele mantel geel, en de *Lorius g. morotaianus*, die voorkomt op Morotai en tevens regelmatig gesignaleerd wordt op het eiland Raou. Deze laatste soort heeft een kleine tot middelmatige grote gele rugvlek en de vleugels van deze soort zijn vaak donkerder groen dan die van de andere rassen.

Met deze twee lori's is het uitkijken geblazen bij de aanschaf, want ik heb meermalen een paar Molukkenlori's gezien die in werkelijkheid tot twee verschillende ondersoorten behoorden, maar waarvan de eigenaar dacht dat het verschil tussen man en pop te zien was aan de grootte van de gele rugvlek.

Dat dit niet opgaat begrijpt u nu misschien wel, want als we een raszuiver koppel geelmantels hebben dan is er uiterlijk beslist geen kleurverschil waar te nemen. We kunnen soms hooguit enig verschil in grootte zien aangezien de man soms iets forser is dan de pop.

Vaak worden er ook vogels aangeboden wat kruisingen zijn tussen twee ondersoorten en dan zijn ze zeer moeilijk te onderscheiden van de *Lorius g. garrulus*.

De geelmantellori is welhaast de meest bekende en sterkste Lori en ze zijn dan ook bijzonder geliefd bij de liefhebbers - het zijn sterke vogels - die het bij een goede verzorging vele jaren in gevangenschap uit kunnen houden en ook vrij gemakkelijk tot broeden overgaan.

Het is dan ook bij uitstek een geschikte soort voor de beginnende loriliefhebber. Als ze een goed samengesteld lorivoer krijgen, aangevuld met wat wilgiantakken, groenvoer zoals vogelmuur en vooral andijvie, waar deze vogels verzot op zijn, dan zult u jarenlang plezier van een koppeltje van deze mooie vogels hebben.

Als ze een goed beschut nachthok hebben kunt u ze winter en zomer gerust buiten laten, wel moet u er voor zorgen dat ze het hele jaar een dikwandig nestblok tot hun beschikking want lori's slapen altijd in hun nestblok.

Het is een kostelijk gezicht deze fel gekleurde vogels 's winters door de sneeuw te zien rollen als ze met elkaar aan het spelen zijn en elkaar met de poten vastpakken, het is namelijk een gewoonte van lories om zich als ze aangevallen worden met hun poten te verdedigen. U zult dat ook zien als u ze wilt beetpakken, dan gaan ze op hun rug liggen en verdedigen zich

met hun poten waarbij ze natuurlijk ook behoorlijk kunnen bijten. Het zijn enorme speelse vogels, die over het algemeen hun harde geschreeuw maar weinig laten horen maar die wel allerlei andere geluiden imiteren, vooral in verschillende fluittonen zijn het ware meesters.

Tevens kunnen ze ook enkele woorden leren spreken. De eerste lori's die ik bezat waren geelmantels en ze zijn altijd mijn favoriete vogels gebleven. Het komt nogal eens voor dat iemand jarenlang een paar lories heeft, ook andere soorten dan de geelmantels, zonder dat ze tot broeden komen ook al is het gegarandeerd een koppel, dan is het verstandig om deze vogel eens te verhuizen naar een andere volière want dan wil het vaak nog wel eens gebeuren dat ze korte tijd na de verhuizing vrij snel tot broeden overgaan. Dit heb ik zelf meermalen meegemaakt en ook van andere liefhebbers gehoord.

De meeste lories leggen meestal maar twee eieren per keer en als het al eens voorkomt dat er bijvoorbeeld drie gelegd worden dan moeten we dit echt als een uitzondering zien. De broedtijd van de geelmantellori bedraagt plm. 24 dagen, de pop broedt alleen 's nachts, bijgestaan door de man.

Opvallend is dat de pop overdag soms voor lange tijd het nest verlaat om de eieren te luchten en om een bad te nemen, waarna ze meest kletsnat weer verder gaat met broeden. Zodoende bestaat er natuurlijk weinig kans dat de eieren uitdrogen. Jonge geelmantellories vliegen na plm acht weken uit en lijken dan behoorlijk veel op hun ouders alleen zijn de kleuren nog lang niet zo fel en de snavel is nog zwart en de naakte oogring is nog grijswit in plaats van zwart. Ze worden nog een geruime tijd door de ouders gevoerd, maar we moeten zorgen dat de jongen van de ouders worden gescheiden als de pop weer aanstalten maakt om te gaan leggen want de man kan dan nog wel eens agressief worden tegen de jongen.

Tekst: Fokke Beswerda

Foto: Piet Zwinkels

Vogel

Copy

Over Kanaries gesproken

Het sprookje van de zang

"De tjonken zijn weer heringetreden": luide de klokkende waterslager. "Is het wel waar": knorde de knor, "zo", luide de bel: "dat is nogal wat".

Zo zou het sprookje kunnen beginnen.

Wij zijn als zangkweker weer eens geconfronteerd met een aantal artikelen over de Waterslager van de heer J. Plokker met nogal wat kritiek, open aanmerkingen ten aanzien van wijzigingen van de keurlijst, 1981. Het toekennen van punten voor Nachtegaal accent en de verdwenen toeren zoals Tjonken, Woeten en Soeten.

Om te beginnen met wijzigingen (aanpassingen) en verandering van keur-systeem en (keurlijsten) vindt dit bij regelmaat plaats zowel bij de zang-, kleur- en postuur kanaries en bij tropi-

de besluitvorming en in 1981 bekrachtigd. Dit met instemming van het bestuur van de Ned. Bond.

De techn. Commissie is hierin uitsluitend een adviesorgaan. Het besluit om de keurlijst te herzien werd veroorzaakt door het feit dat veel waterslagers in de zestig en zeventiger jaren te sterk werden beïnvloed doordat kwekers kruisingen gingen toepassen met Harzer poppen, de zang werd hierdoor sterk beïnvloed en de toeren werden te lang aangehouden en vloeide als het ware over van het ene toonstuk naar het andere zonder een duidelijke onderbreking in de toeren. Een van mijn eerste leermeesters, F. Schouten van de Velde noemde deze vogels dan ook bimmel vogeltjes: goed voor mijn tante in het bejaardenhuis. Dus een leuke kamerzanger. Om de kwekers te activeren meer te

9 punten aangezien het voorkwam dat de vogels een zeer goede rollende waterslag brachten met daarnaast een zeer goede waterrol. Deze vogels verdienden dan ook een betere waardering.

Dit probleem deed zich ook voor bij de Tjokken toer zodat werd besloten deze toer op te splitsen in twee afzonderlijke toeren: Tjokken 6 punten en Tjokkenrol 6 punten.

Dat deze verandering een positieve werking heeft gehad moge duidelijk zijn. De keurlijsten en uitslagen van de gehouden wedstrijden bewijzen dit. Landelijk gezien zijn de Waterslagers ten aanzien van de zestiger en zeventiger jaren sterk verbeterd, waren er toen enkele toppers vanaf 105 tot een uitzondering naar 117, 123 punten. Waarbij vooral het binnenlied matig was, komen wij nu toch vrij veel vogels tegen tussen de 132 en 147 soms 150 punten. Waarbij de vogels een compleet lied brengen in het goede tot zeer goede. Vooral toeren zoals fluiten en fluitenrol, de bellentoeeren en de tjokkentoeren zijn sterk verbeterd. De gedachtegang van de jaren 60 en 70 dat het niet mogelijk was om een vogel te kweken met zoveel goede watertoeren als binnenlied is hiermede dan ook verdwenen.

De mooie toeren Tjonken, Soeten en Woeten.

In de rubriek van de heer Plokker vraagt hij zich af – hoewel hij ze nooit gehoord heeft – waar ze gebleven zijn. Ik vraag mij dan ook af: "mis je iets wat je niet gekend hebt."

Zelf heb ik het genoeg gehad bij één van mijn eerste leermeesters, de heer Van Kesteren, deze toeren te mogen beluisteren, overigens dezelfde kweker waar de heer Plokker in één van zijn artikelen verwijst naar de heer P. Spitter, die deze vogels beschrijft als zeer ruw. Mijn mening daarover is wat milder. Naast het mooie van diverse toeren waren er ook toonstukken bij die minder mooi en ruw waren. De vogels waren dan ook niet te vergelijken met de toen gangbare wedstrijdvoegels die in Nederland gekweekt werden in de vijftiger en zestiger jaren. Deze kweker was al jaren bezig de oorspronkelijke Waterslager terug te kweken.

sche vogels en staat de ontwikkeling niet stil. Het is gewenst en noodzakelijk bij te blijven en de veranderingen die bij de vogels plaats vinden en de standardeisen te herzien.

Dit is bij de verandering in 1981 ook gebeurd. Overigens niet zoals de heer Plokker suggereert dat de Ned. Bond deze verandering heeft ingevoerd. In overleg met de keurmeesters en toenmalig TC, Ned. Bond en in overleg met de Keurmeesters Vereniging van de Alg. Bond waar al een aantal jaren dit een gesprekpunt is in

doen aan het verbeteren van het Waterslagerras, wat een vogel is met een geslagen toeren structuur waar duidelijk hoorbaar tussenruimte aanwezig is en de toeren niet te lang worden aangehouden.

De herinvoering van het nachtegaalaccent was een van de mogelijkheden de kweker te stimuleren zich meer te gaan toeleggen op de slagvogel. Verder werd afgesproken om de keurlijst aan te passen ten aanzien van de rollende waterslag van 6 naar

Vogels met zeer snelle wisselingen in de toeren waarbij bijvoorbeeld de fluiten, soeten, woeten langzaam en vragend weemoedig gebracht werden.

Als wij een theoretisch vergelijking maken met onze huidige vogels voor wat tempo betreft is dit als volgt. Als de vogel nu in een zangbeurt 30 maal de toeren herhaalt brachten die vogels 100 maal de toeren in een zangbeurt van een half uur. Hoewel de heer Plokker schrijft dat hij nog nooit iemand gehoord of gesproken heeft die deze toeren ooit gehoord heeft, is door mij tijdens de af luister en studiedagen van de doelgroep Noord- en Zuid-Holland en Utrecht, waar ik uitleg gaf over deze toeren en de vogels van deze kwekers onder de aandacht bracht. Het verlangen naar deze mooie toeren en het hopen op terugkomst berust dan ook - mijn inziens - veel op nostalgie. Die goede oude tijd. Kijk maar om je heen naar de auto's van de jaren 30: iedereen kijkt er met veel plezier naar. Maar dat je toen zat te barsten van de kou en je het apenzuur slingerde om ze aan de praat te krijgen, dat zijn we vergeten. Zo ook met die goede ouwe tijd maar niemand wil hem terug.

Overigens zijn er meer toeren verdwenen. Wat te denken van zwiëren (later in de strafrubriek geplaatst). Heulrol (wordt nu als ongewenst beschouwd bij de waterslager en wordt veelal neuzig gebracht) is een harzer-toer. Namelijk uit de holrol mits zuiver gebracht niet storend bij het harzerlied. Enigszins vergelijkbaar met een zwevende vorm van fluitenrol. Ook de schokkel komt bij de waterslagers niet meer voor. Ook deze toer heb ik bij de heer Van Kesteren meerdere malen mogen beluisteren. De toeren zoals soeten, woeten en ook schokkel kunnen wel degelijk invloed hebben op onze waterslag. Hoewel zij de waterslag wel kunnen brengen maken zij van de soeten en woeten of schokkel de hoofdtoer en laten de KL, waterslag achterwege. Ik heb dit ervaren met mijn eigen vogels. Drie jaar geleden kwamen er spontaan enige mannen met hele diepe fluiten op de OE. Ze gebruikten geen aanzet medeklinker D maar een H. In het gehoor klinkt het als Hoe zoals een uilenroep. Deze vogels zijn ook nog op de tafel geweest op de af luisterdag van het N.Z.H.U. Hoewel ze in de studiezang klokkende waterslag brachten gingen

ze soms over in deze diepe fluiten en brachten namelijk die klokkende waterslag soms in drie of vier slagen.

Als gevolg hiervan besloot ik niet door te gaan met deze toer en ook niet verder in mijn vogels in te kweken. Hoewel ik het tweede en derde jaar daar al aardig mee gevorderd was. Ik was ervan overtuigd dat uit deze vorm van fluiten zowel de soeten en woeten maar ook de schokkel terug zouden kunnen komen. Het is alleen een verandering van de medeklinkers die het ontstaan van veranderingen te weeg brengt. Veel van de toeren zijn ontstaan uit de kloekvormen.

In de ontwikkeling van de zangkanaaries rond 1700 - 1800 is sprake geweest van een aantal verschillende vormen (structuren) van zang. De voorkeur van de kweker voor bepaalde toonstukken (toeren) was het kenmerk van de zangstam de hol- en knorstam, de holkloekstam, de schokkelstam en de waterkloekstam. Deze laatste werden dan ook omschreven als nachtegaalzangertjes vanwege het wateraccent op de toeren. Dit zijn dan ook de voorlopers van onze waterslagers. Ze werden gekruist met de Mechelsche (Hollandse Centil). De eerste vermelding van dit ras was omstreeks 1550 waaruit vele postuurrassen zijn ontstaan. De Mechelse vogels brachten een geslagen zang met daarbij vele ruwe toonstukken. Maar de kracht en de geslagen vorm sprak een aantal Belgische kwekers toch zo aan dat zij besloten deze vogels te kruisen met de watertoerenvogels en uit deze kruising is dan ook onze waterslager ontstaan.

In de jaren 1900 is men eigenlijk begonnen het Harzerras meer in één lijn te krijgen. De watertoeren werden geweerd omdat het wateraccent te veel de andere toeren beïnvloedde. Water op de holrol, knor, kloeken (wij kennen dit verschijnsel ook bij onze waterslagers waarbij vooral vogels met een sterk rolstructuur het water gaat overheersen ook op toeren dat niet gewenst is knorbellen toeren en tjokkentoeren).

De kruising Mechelse maal de watertoeren Harzer had echter ook gevolgen voor de toeren, voor wat de uitspraak betreft. De waterkloeken werden meer geslagen gebracht, de aanzet medeklinkers van de kloek GI, KL,

werden meer benadrukt of veranderd in BL, WI.

Zo kregen meer toeren een hardere klank. Uit de kloek ontstond door verandering van de medeklinkers de woet, soet en de tjokken toeren door verandering van zowel de medeklinkers en de klinkers. Ook de Tjonken, een vorm van de staaltoon is uit de kloek gekomen. Het is een afwijkende en ongewenst toonstuk; de slagkloek wordt door onze harzerkwekers uit de zangkast geweerd (in het Belgische lesboek staat hij ook vermeld bij foute toeren). In de eerste jaren van de ontwikkeling van de waterslager werden de tjokken ook wel op een OE klinker gebracht en gewaardeerd. Verder worden toeren zoals zachte zwiëren en heulrol positief gewaardeerd. Doordat ze minder diep en breed waren, hadden zij geen storende klank. Verder stonden als waarde toeren op de keurlijst waterslag in herhaling, onvoorziene toer en nachtegaalaccent, dus geen uitvinding van de 80-er jaren.

Zo zijn er in de loop der jaren al meerdere keren aanpassingen geweest zowel bij de Harzer- als waterslagerkeurlijsten.

Hoewel de heer Plokker aan de ene kant de veranderingen afwijkt komt hij met suggesties om de theorie en de keurlijst te herzien. Met een aanpassing van de theorie in een meer hedendaags taalgebruik heb ik moeite mits dit in duidelijk Nederlands zou geschieden. De basis van de theorie is nog steeds een prima uitgangspunt. Voldoende, Goed en Zeer Goed behoeft voor het begrip geen verandering; dit is iets voor alle tijden. De verandering van de puntenverdelingen van de toeren heeft geen zin; de hoofdtoeren hebben meer en de midden en een eenvoudige toeren hebben minder punten. Zijn vergelijking KL waterslag 12 en beide bellen toeren ook 12 is een onjuiste vergelijking. Waarom de bellentoeren bij elkaar geteld en niet de watertoeren? Ik kom tot een ander getal - KL waterslag 12, Bollende waterslag 6 en rollende waterslag 9 punten - en wel op 27 punten voor de watertoeren en 12 voor de bellentoeren.

Zo ook zijn aanmerking ten aanzien van de klokkende waterslag waarin hij aangeeft dat hij nog nooit gehoord heeft dat daar boven de 10 punten wordt gegeven. Dit is één maal

OVER KANARIES GESPROKEN

gegeven op de nachtegaal 11 punten KL waterslag aan vogels van de heer Hofland uit Den Haag, deze vogel zong 60 punten. Deze kweker probeerde altijd een vogel te kweken voor de ereprijs voor de beste klokkende waterslag. Wat hem dan ook vele jaren is gelukt. Dit ter zijde.

De klokkende waterslag werd voorheen gewaardeerd met 9 punten. Dit gaf soms wel eens problemen, vooral op grote wedstrijden waar men al een aantal vogels met 8 punten had gewaardeerd, 9 punten is ideaal. Dit wordt nooit of nauwelijks gegeven. Ik meen dat in 1957 internationaal de keurlijst is gewijzigd, een aantal kleine wijzigingen en het opwaarderen van de klokkende waterslag naar 12 punten. Door deze verandering was het probleem van 8 van de betere vogel opgelost. Dit wordt derhalve nog zo gehanteerd, de 9 stijgt boven de 8 uit. De betere klok wordt hiermee duidelijk aangegeven en als er na de 9 nog een betere vogel komt dan krijgt deze 10 punten, iets wat niet zo veel voorkomt. De rollende waterslag komt

makkelijk voor een 8 in aanmerking omdat het voor een vogel makkelijker is een perfecte roltoer te brengen dan een perfecte slagtoer. Dit komt door het rollende karakter van de toer die de vogel in staat stelt snelle wendingen te maken. Vooral deze roltoeren vogels die zeer sterk zijn in de rollende waterslag met veelal ook waterrollen zijn vogels waar de kweker de vinger aan de pols dient te houden. Het wateraccent gaat veelal ook op andere toeren over waar het niet gewenst is zoals knor, bellen en tjokkentoeren. In vele gevallen zijn dit afstammelingen van een Harzer Tante.

Bij terugval van de zangkwaliteiten komen er dan ook ongewenste vormen naar voren zoals te lang aangehouden toeren en heulrol. Hierdoor verdwijnt dan ook het nachtegaalaccent. Dit komt soms bij de kwekers wat vreemd over omdat de vogels prima watertoeren bezitten en geen punten nachtegaalaccent krijgen. Ook de heer Plokker heeft hier moeite mee hoewel zijn rekenkundige formule onjuist wordt weergegeven. Het verschil

bedraagt in de praktijk nooit meer dan één punt. Drie wordt zelden gegeven maar waar dat gebeurt, geeft de ene keurmeester er 3 en de andere er 2 of 2,1 of 1,0 dus zijn suggesties van 3 = 9 punten is een onjuiste weergave. Het toekennen van de punten wel of niet heeft ook veel te maken met de zanglust van de vogels en de keuracomodatie met daarnaast een beetje het gehoor van de keurmeester. Het is en blijft mensenwerk.

In de voetbalsport kennen wij dit ook net wel of net geen buitenspel. Het zijn dan ook veelal reacties uit teleurstelling. Het afreageren op organisatie, besturen en keurmeesters hoort daar blijkbaar bij. Volmaakte vogels zijn er niet; men streeft naar het ideaalbeeld. Dit zelfde geldt voor zowel de liefhebber als de keurmeester. Hopende wat duidelijkheid geschept te hebben in onze wonderlijke vogelwereld.

H. Warmerdam

Stip bij jonge kanaries

Stip zegt de liefhebber, galstuwung volgens de dierenarts.

Jonge kanaries, die zijn geboren met een duidelijke zichtbare donkere stip vlakbij de rechterpootinplanting, hebben meestal geen lang leven.

De jonge vogels groeien nauwelijks of niet zolang de stip zichtbaar blijft. U kunt zich voorstellen dat, als zo'n stip vier of vijf dagen zichtbaar blijft en de jonge vogel dan nog nauwelijks groter is dan het moment van geboorte, deze vergeleken met nestgenoten, in groei te sterk is achtergebleven en sterft. Zo heb ik van de 48 dode jongen dit seizoen er 43 met stip gehad. Enkele vogeltjes, die met stip geboren werden, hebben het overigens wel gered en of er levenskansen zijn is meestal na de eerste dag al duidelijk te zien. Is de stip na de eerste levensdag minder groot en minder diep zwart of al wat grijsachtig van kleur, dan is deze na een dag of anderhalf meestal weg. Zo'n exemplaar groeit

dan normaal op, vaak zonder noemenswaardige achterstand.

Er is een middel te koop dat m.i. wel wat positiefs doet aan dit probleem, dat middel moet via het drinkwater verstrekt worden maar in welke dosering dat exact moet gebeuren is nog de vraag.

In eerste instantie daarmee geen resultaat, toen heb ik de jongen met behulp van een pipet ingedruppeld, soms wel maar ook soms geen enkele resultaat. Uiteraard is het belangrijk te weten wat wij er tegen moeten doen, veel belangrijker is natuurlijk te weten hoe wij het moeten voorkomen. Deskundige hebben hierop, voor zover mij nu bekend, het antwoord nog niet gevonden.

Het probleem "stip" speelt overal, bepaalde liefhebbers zeggen dat het in het hok zit, anderen menen dat het in de vogels zelf door bepaalde voeding komt. Zeker is dat wij van al die verhalen natuurlijk niets wijzer worden,

toch sluit ik mij voorlopig even aan bij de mening van, dat voeding hier een belangrijke rol zou kunnen spelen. Vooral denk ik daarbij dat de **combinatie van de verstrekte voeding** de boosdoener kan zijn. Uiteraard heb ik in die richting al wat uitgeprobeerd en ondervonden maar, ondanks matig resultaat zijn die proeven wetenschappelijk natuurlijk totaal niets waard. Wat mij wel duidelijk geworden is, is dat liefhebbers bij z.g. achterblijvers zelden stip ontdekken hebben, gewoonweg omdat ze dat nooit controleerden. De enkeling, die het probleem aan de dierenarts voorlegde, kreeg uiteraard wel het juiste antwoord maar zover ik hoorde nog nooit het juiste geneesmiddel.

Een paar ervaringen:

Van vier verschillende liefhebbers had ik **geruime tijd voor aanvang kweek**, vogels gekocht. Die kregen uiteraard - evenals bij mij alles gewend was - de door mij normaal verstrekte

voeding toegediend. De kweekresultaten van deze vogels – evenals die van mijn eigen vogels – waren ondermaats doordat bij allen veel jongen met stip voorkwamen. Betreffende vier liefhebbers hadden bij hun kweekvogels geen van allen dit probleem.

Was de door mij verstrekte (combinatie van) voeding de boosdoener? Of mijn hok? Het verhaal dat het in de vogels zou zitten, gaat hierbij niet meer op omdat de oorspronkelijke eigenaars geen last hadden.

Het 2e geval. Twee koppels broedrijpe glosters aangeschaft op het moment, dat het kweekseizoen bij mij al een aanvang had genomen.

Na ongeveer een week had ik daarvan twee legfels, resultaat 9 jongen allen zonder stip. Maar de oudervogels hadden dan ook nauwelijks iets van het door mij verstrekte voeding gehad, daarvoor was de tijd immers tekort geweest, bovendien hebben ze

niet erg lang in mijn hok doorgebracht voordat het legfel kwam. In elk geval gaat ook hier het verhaal van "het zit in de vogels" niet op, laten wij "hok" en "voeding" dan maar even open. Na de 1e ronde met die glosters nog wel verschillende jongen maar op één exemplaar na had alles stip.

Maar tijdens die 2e ronde hadden ze natuurlijk al wat langer mijn voeding gehad, daarnaast zaten ze natuurlijk ook een wat langere tijd in mijn hok, dus ook nu blijft "hok" en "voeding" even open.

Het 3e geval. Puur toevallig bekwam ik laat in het kweekseizoen vier gele popjes die bij hun baas weinig of niets meer gehad hadden dan zaad en water.

Het was niet mijn plan daarmee te kweken.

De vogels werden bij mij apart gezet maar omdat bij mij op dat moment er al twijfel was m.b.t. mijn voer verstrekking, was ik al overgestapt op wat an-

ders. Betreffende popjes toonden zich snel broedrijp en aangezien ik op dat moment 2 gepigmenteerde mannen over had, besloot ik om dat gezelschap het in een grotere broedruimte maar eens gezamenlijk te laten proberen. Verschillende vogels waren al in de rui, genoemde mannen echter nog niet en de popjes hadden geen licht gehad, dus ook geen rui probleem.

Spoedig volgde van 2 popjes elk één legfel en van de andere 2 elk twee legfels, totaal 30 eitjes waarvan 26 kakelbont (hoe kan het anders?) jonge vogels, dit **alles zonder maar één stip**.

Betreffende popjes hadden - zeker die 2 die 2 legfels produceerden - al wat langer in mijn hok gezeten maar niets meer van mijn oorspronkelijke voeding gehad. "Hok" valt af, voor mij blijft voeding voorlopig oorzaak no.1. Brengt de toekomst zekerheid?

Ad van Eck

Postuurkanaries

Introductie van een nieuwe keurtechniek

De keuring deel 2

In het vorige artikel is reeds aangekondigd dat de nieuwe Standaard voor Postuurkanaries voor iedereen beschikbaar is. Velen zullen het boekwerk ongetwijfeld tijdens de Bondskampioenschappen in Apeldoorn hebben aangeschaft of anderszels via het Bondsbureau hebben besteld.

Een belangrijk hoofdstuk in iedere Standaard wordt gevormd door de **Algemene Bepalingen**. Deze bepalingen geven aan de keurmeester richtlijnen hoe een vogel beoordeeld moet worden; wat kan of mag en wat niet kan of mag. Het behoeft geen betoog dat ook de kweker en zelfs het bestuur van een afdeling die postuurkanaries op de tentoonstelling krijgt ingezonden, kennis moet hebben van deze algemene bepalingen.

De kleur van de postuurkanarie

De kleur van de postuurkanarie (biz. 6 van de Standaard) vormt toch wel een belangrijk aspect bij de beoordeling. In het afgelopen keurseizoen zijn hierover weer diverse misverstanden ontstaan die bij een goede kennis van de Standaarddelen niet nodig waren geweest. Vooral de bontvorming in de kuiltbevedering gaf bij velen problemen.

Op dit moment geldt nog dat een postuurkanarie niet op kleur wordt beoordeeld. Hierop zijn uitzonderingen. Deze zijn vastgelegd in de Standaard maar een afdeling of speci-

aalclub kan voor haar eigen afdelingstentoonstelling of speciaalclubtentoonstelling klassen creëren waarin diverse kleuren in kunnen worden ondergebracht. Het uitgangspunt van de Standaard is dat veel postuurrassen uitsluitend worden beoordeeld op uiterlijke kenmerken die verantwoordelijk zijn voor de bouw van het lichaam, de structuur van de bevedering en de wijze waarop een werkhouding wordt aangenomen. Dat deze uiterlijke kenmerken kunnen worden beïnvloed door de kleur van de bevedering zal bij vooral ervaren postuurkwekers voldoende bekend zijn.

De rode en niet-rode postuurkanarie

Onder invloed van landen, die worden beschouwd als de bakermat van een postuurras, is de situatie ontstaan dat steeds meer postuurrassen rood mogen zijn. Onder dit rood zijn wordt niet de intensieve kleurtint van een rood intensieve kleurkanarie verstaan. Veelal ontstaat, mede door de veerstructuur, een oranje kleurtint. Met de komst van de rode postuurkanarie zijn ook afspraken gemaakt met betrekking tot de postuurrassen die NIET ROOD mogen zijn. Dit zijn de volgende rassen:

Zwitserse Frisé	Belgische Bult	Munchener	Raza Español
Berner	Scotch Fancy	Border	Gloster
Lancashire	Fife fancy	Crest	

Als een postuurras rood mag zijn, dan wordt aan deze kleurtint de eis gesteld dat deze egaal moet zijn in relatie

OVER KANARIES GESPROKEN

tot de mogelijkheden binnen de kenmerkende veerstructuur van het ras. Tweekleurige, vlekkerige of onzuivere kleuren worden bestraft in de rubriek kleur of als deze rubriek ontbreekt in de rubriek conditie/algemene indruk.

Als een postuurras niet rood mag zijn, maar toch als zodanig wordt gekweekt of "per ongeluk" roodvoer heeft gehad en vervolgens wordt ingezonden op de tentoonstelling, wordt deze vogel beschouwd als een niet-gevraagde tentoonstellingsvogel. Zij krijgt uitsluitend **een eindtotaal van 75 punten**. De afzonderlijke rubrieken worden niet beoordeeld.

De niet-bonte postuurkanarie

Een aantal postuurrassen mogen niet bont zijn omdat hiervoor specifieke kleureisen van kracht zijn. Bontvorming is niet toegestaan bij:

Lancashire	dit ras wordt alleen gevraagd in de kleuren geel en wit
Duitse Kuif	dit ras wordt gevraagd in alle kleuren die bij de kleurkanarie erkend zijn.
Lizard	dit ras wordt alleen gevraagd in de zwartserie
Rheinländer	dit ras wordt alleen gevraagd in de lipochroomkleuren wit, geel en rood al dan niet in combinatie met ivoor en mozaiek

Postuurkanaries, die niet bont mogen zijn, maar toch als zodanig worden ingezonden, worden beschouwd als geen gevraagde t.t. vogels en krijgen een **eindtotaal van 75 punten**.

Bij de rassen Lancashire en Rheinländer komt het nog regelmatig voor dat de melanine in de kuifbevedering iets te ver naar de nek toe door loopt. Een lichte vorm van melanine in de nekbevedering is voorlopig nog toegestaan.

Internationaal wordt de Fife Fancy alleen in de klassieke kleuren gevraagd. Dus niet als bonte vogel. Bij de NBvV wordt de Fife Fancy met een bonte kleur in de bevedering wel gekeurd.

De kleur van de postuurkanarie in relatie tot een stam van 4 vogels

Ongewijzigd is de keuringseis dat een stam van vier postuurkanaries in een bonte kleuruitvoering alle vier van hetzelfde bontpatroon moeten zijn. Het behoeven dat niet vier exact gelijke bontvormingen te zijn maar de uniformiteit is de bontvorming moet zo groot mogelijk zijn. Als een stam van vier vogels niet aan deze voorwaarde voldoet, zullen de vier vogels niet als stam worden beoordeeld.

De kleur van de kuifbevedering

Over de kleur van de kuifbevedering heerst bij zowel de keurmeester als de kweker veel misverstand. De standaard geeft meestal geen kleureisen voor die kuifbevedering zodat de kuifbevedering dus ook wel bont mag zijn. Belangrijk is de structuur van de bevedering. Op deze regel is een uitzondering en wel bij de Duitse Kuif: De bevedering van de kuif mag niet bont zijn. Toegestaan is een lipochroomkleur, een melaninekleur of de gesprende vorm waarbij de kuifbevedering symmetrisch zwart/grijs is.

In het volgende artikel zullen de resterende algemene bepalingen worden besproken.

Namens de Keurmeestersvereniging Kleur- en Postuurkanaries

H.K. van der Wal.

Topaas x Phaeo • deel 3

Als laatste kwam de bekende factor, die jongen geeft met rode ogen, aan de beurt. Tot onze verbazing gaf de paring topaas x phaeo, na het uitkomen van de eieren alleen maar jonge vogels met rode ogen te zien. De verkleuring van de ogen zoals we die gewend waren bij de topazen verliep, wezenlijk langzamer bij de jongen die we nu in het nest hadden liggen. Later bleek ook de pigmentatie van deze vogels duidelijk te verschillen met die van de topazen en de phaeo's. Hier komen we in een later hoofdstuk nog uitgebreid op terug.

De vraag was nu: wat had de inofactor te maken met de topaasfactor? Was het één en dezelfde factor of waren de twee factoren tezamen verantwoordelijk voor deze nieuwe verschijningsvorm?

Om achter de antwoorden op deze vragen te komen was het noodzakelijk om op de eerste plaats met de verkregen jongen uit de paring topaas x phaeo nog verder te experimenteren. En wat misschien nog belangrijker was: verenonderzoek te laten doen.

We gingen er van uit dat het geen verschillende factoren waren die de kleur van de jongen bepaalden, immers de phaeofactor belet het eumelanine en dat was niet het geval bij de jonge uit de topaas en phaeo. De enige mogelijkheid was dus dat de phaeo- en de topaasfactor één en dezelfde factor moesten zijn.

Verantwoordelijk voor twee verschillende verschijningsvormen.

De pastelfactor en de pastelgrijsvleugelfactor zijn reeds een bekend voorbeeld, met uitzondering van het feit dat deze geslachtsgebonden vererven en dat, in onze ogen alleen de mannen het goede grijsvleugelpatroon bezitten. Na de vaststelling dat uit de paring topaas x phaeo geen wildkleurige jongen werden geboren, maar intermediaire producten (vogels qua kleur tussen de topaas en phaeo in) werden in de volgende jaren met deze vogels nog verscheidene experimenten uitgevoerd.

Deze proefparingen vindt u hieronder uitgewerkt in formules terug.

ZANG • KLEUR • POSTUUR

Voor de duidelijkheid geef ik u nogmaals de gebruikte symbolen met hun betekenis:

- ino⁺ = ongemuteerde factor
- inoⁿ = gemuteerde factor (phaeo)
- ino^z = gemuteerde factor (topaas)

$$\begin{array}{l} \text{Zwart topaas geel sch. Man} \\ E^+ \text{ ino}^z x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ E^+ \text{ ino}^z x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \end{array} \quad \times \quad \begin{array}{l} \text{Phaeo geel sch. Pop} \\ E^+ \text{ ino}^n x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ E^+ \text{ ino}^n y G^+ I^+ \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{Gameten man:} \\ 1 E^+ \text{ ino}^z x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ 2 E^+ \text{ ino}^z x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{Gameten pop} \\ 3 E^+ \text{ ino}^n x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ 4 E^+ \text{ ino}^n y G^+ I^+ \end{array}$$

F1:

- 1/3 = zwart geel sch. intermediair man
- 1/4 = zwart geel sch. intermediair pop
- 2/3 = zwart geel sch. intermediair man
- 2/4 = zwart geel sch. intermediair pop

Alle jongen uit deze paring hebben een intermediaire verschijningsvorm. Als we de nateeltgeneratie onderling laten paren zullen we zien dat in de F2 generatie topazen, phaeo's en ook weer intermediaire vogels verschijnen.

$$\begin{array}{l} \text{Zwart geel sch. intermediair man} \\ E^+ \text{ ino}^z x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ E^+ \text{ ino}^n x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \end{array} \quad \times \quad \begin{array}{l} \text{zwart geel sch. intermediair pop} \\ E^+ \text{ ino}^z x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ F1 E^+ \text{ ino}^n y G^+ I^+ \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{Gameten man:} \\ 1 E^+ \text{ ino}^z x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ 2 E^+ \text{ ino}^n x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \end{array} \quad \begin{array}{l} \text{Gameten pop:} \\ 3 E^+ \text{ ino}^z x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ 4 E^+ \text{ ino}^n x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ 5 E^+ \text{ ino}^z y G^+ I^+ \\ 6 E^+ \text{ ino}^n y G^+ I^+ \end{array}$$

F2:

- 1/3 = zwart topaas geel sch. man
- 1/4 = zwart geel sch. intermediaire man
- 1/5 = zwart geel sch. pop
- 1/6 = zwart geel sch. intermediaire pop
- 2/3 = zwart geel sch. intermediaire man
- 2/4 = phaeo geel sch. man
- 2/5 = zwart geel sch. intermediaire pop
- 2/6 = phaeo geel sch. pop

Indien twee verschillende factoren de topaasverschijningsvorm veroorzaken, zouden bij onderling paren van de jongen (intermediaire vogels) weer wildvormkleurige nakomelingen ontstaan zijn. Dit is niet het geval, een bewijs dus dat de verschijningsvorm topaas en phaeo veroorzaakt worden door één en dezelfde factor.

In de paring van:

$$\begin{array}{l} \text{Zwart geel sch. intermediaire man} \\ E^+ \text{ ino}^z x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ E^+ \text{ ino}^n x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \end{array} \quad \times \quad \begin{array}{l} \text{phaeo geel sch. pop} \\ E^+ \text{ ino}^n x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ E^+ \text{ ino}^n y G^+ I^+ \end{array}$$

Wanneer u de paring uitwerkt zult u zien dat de paring 1-3 en 1-4 gameten kunnen vormen voor topaas en voor phaeo.

2-3 en 2-4 kunnen alleen gameten vormen voor phaeo.

Zwart geel sch. intermediaire man x zwart topaas geel sch. pop

$$\begin{array}{l} E^+ \text{ ino}^z x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ E^+ \text{ ino}^n x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \end{array} \quad \times \quad \begin{array}{l} E^+ \text{ ino}^z x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ E^+ \text{ ino}^z y G^+ I^+ \end{array}$$

Wanneer u deze paring uitwerkt kunt u van deze paring het volgende verwachten:

1-3 en 1-4 geven alleen de aanleg voor topaas door aan hun jongen.

2-3 en 2-4 kunnen de aanleg voor zowel topaas als phaeo aan hun jongen doorgeven.

Zwart geel sch. intermediaire man x zwart geel sch. pop

$$\begin{array}{l} E^+ \text{ ino}^z x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ E^+ \text{ ino}^n x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \end{array} \quad \times \quad \begin{array}{l} E^+ \text{ ino}^+ x z^+ \text{ rb}^+ G^+ I^+ \\ E^+ \text{ ino}^+ y G^+ I^+ \end{array}$$

In deze paring schuilt een groot nadeel; men kan namelijk niet aan het uiterlijk van deze klassieke vogels zien welke verervend zijn voor topaas en welke verervend zijn voor ino.

Alleen door proefparingen uit te voeren is, hier achter te komen. Ook ziet men in deze formules dat het onmogelijk is om vogels te kweken die een wildvorm uiterlijk hebben en verervend zijn voor zowel topaas als ino

J. v. Mol en Th. v. Avezaath

K.B.O.F. "DE WITTE SPREEUWEN"

Het beste en meest gelezen **Belgisch Ornithologisch tijdschrift** voor vogelliefhebbers en kwekers. Verschijnt maandelijks. Oplage 25.000 exemplaren alleen in Vlaams België. Het bevat 80 pagina's, prachtig geïllustreerd, boordevol wetenschappelijke tekst, over huisvesting, kweken en verzorging. **Jaarabonnement: 1000 BEF of 55 gulden**. Betaling: 55 gulden op rekening nr.: 67.32.33.790 bij de ING bank te Tilburg, of 900 BEF per eurocheque aan de heer Alfons TRUYTS, Alg. Nat. Penningmeester, K.B.O.F., Witte Gracht 90 te 2222 HEIST OP DE BERG. Gratis proefnummer op schriftelijke aanvraag bij Marcel SWINNEN, Schansstraat 147, 3470 KORTENAKEN.

De staartmees

Eigenlijk is de naam van deze vogel vreemd. Elke mees heeft een staart. Deze mees heeft echter een grappige, kingsize-staart.

In het Engels is de naam beter: "Longtailed Tit", (= Langstaartmees). De meeste in Nederland voorkomende staartmezen hebben een gestreepte kop. Soms zien we er een met een witte kop. Onze staartmees is eigenlijk een overgangsvorm. De meeste witkoppen leven in meer noordelijke gebieden.

's Winters leven deze vogels in groepen, soms tussen andere mezen, maar meestal alleen met soortgenoten. Ze komen heel soms ook op de voedertafel of op vetbollen.

In februari begint het nestelen. Dit duurt heel lang en beide ouders bouwen eraan mee. Het nest is lang en dun en wordt gemaakt van korstmossen, spinrag en van binnen bekleed met veel veren en wat dieren haar. Bij het broeden steekt de staart boven de vogel uit de nestopening.

Vogels met mislukte broedsels helpen vaak soortgenoten met het groot brengen van de jongen. Strenge winters eisen een flink tol bij deze vogel. De vogel is hier een algemene vogel en hij is zowel 's zomers als 's winters te zien.

Tekst en foto: Peter Otten

De laatste tijd is er steeds meer belangstelling voor natuurbroed Australische Prachtvinken, voordat we daar aan toe zijn moeten we echter wel een aantal maatregelen nemen, vooral in verband met de voeding.

Onze vogels in Australië gaan evenals alle vogels elders in de wereld pas over tot het maken van een nest en het leggen van eieren wanneer er voldoende voedsel aanwezig is, kijk maar naar onze eigen koolmezen, in jaren dat er voldoende insecten aanwezig zijn in de natuur dan zijn de nesten groter dan bij schaarste.

Wij moeten er dus voor zorgen dat er wanneer we met de vogels willen broeden voldoende voedsel aanbod is, dus beslist niet mondjes maat voeren maar volle schalen met een goed mengsel tropisch zaad met vooral als hoofdmengsel veel fijne zaden zoals Panicum ook wel gierst genoemd en een zelfde hoeveelheid La Plata Millet en flink wat gras zaden want dat is tenslotte het hoofd voedsel van onze vogels in Australië, daarnaast tros-gierst en onkruidzaad of wilde zaden, deze wilde zaden gewoon uitstrooien op de bodem van de kooi zodat ze er lekker in kunnen rommelen, enkele malen per week een beetje eivoer met een voor tropische vogels geschikt kiemzaad, een kiemzaad dat bestaat uit La Plata Millet en Katjang letjoe, de bekende groene boontjes, rui gemaakt met Biogarde Yoghurt.

Eenmaal in de week Herba bijengoud of propolis door het water is beslist nodig om in de nodige vitamines, mineralen en sporenelementen te voorzien, wanneer men dat wekelijks vers trekt kan veel narigheid worden voorkomen ontstaan door een tekort aan de genoemde voedingstoffen, door een antibiotische infectie bestrijdende werking voorkomt het bovendien verschillende ziektes die veroorzaakt

worden door bacteriën, schimmels en virussen.

En natuurlijk vergeten we geen schelpen grit vermengd met kiezel te geven en een stukje sepia op te hangen. Voordat er jonge vogels zijn voorzichtig zijn met insecten, zo nu en dan enkele pinky's en buffalo wormen door het eivoer om ze aan de insecten te laten wennen kan meestal geen kwaad een bakje of schaalje met een beetje universeelvoer wordt door de meeste vogels erg op prijs gesteld, ook buitenom de broedtijd, al eten ze er dan aanmerkelijk minder van. Met meelwormen moeten we voorzichtig zijn, sommige paren gaan door te veel meelwormen niet over tot broeden of ze laten bij het uitkomen de jonge vogels aan hun lot over.

Dus pas insecten en eivoer met kiemzaad geven als de jonge vogels in het nest liggen en natuurlijk iedere dag vers.

Het kan voorkomen dat de vogels bijna geen eivoer eten dan is het raadzaam om het kiemzaad vermengd door het eivoer wat op te voeren of eventueel wat brinta door het eivoer heen te mengen.

Het is natuurlijk beter om in die periode dat de vogels jonge vogels moeten voeren niets te veranderen aan het voer - alleen in uiterste noodzaak - beter kunnen we vooraf voordat we de vogels gaan zetten om te broeden controleren of de vogels wel voldoende van het eivoer eten dat hun voorgezet wordt, dan is er nog voldoende kans om ze te dwingen tot het eten van eivoer, door b.v. tijdens het geven van het eivoer vermengd met kiemzaad het normale voer enige tijd weg te halen en hen zo te dwingen om te zien naar het eivoer mengsel, indien daar dan voldoende goed kiemzaad in zit zullen de vogels beslist van dat mengsel gaan eten en wanneer ze het eenmaal kennen en het gewoon zijn te eten dan zullen ze wanneer de tijd daar is beslist van gaan eten en het zo doorgeven aan hun jonge vogels.

Herkomst noord-oost Australië

De spitstaart Amandine is een vogel die zowel agressief als zeer verdraagzaam kan zijn, afhankelijk van de soorten die er bij gehouden worden,

Australische

in een volière met Diamantvinken en Papegaai Amandine's kunnen ze voor een waar spektakel zorgen terwijl ze met Gould Amandine's en Binsen of Bicheno's hoegenaamd geen problemen hebben.

Als kweekvogel voor natuurbroed zijn ze prima geschikt, wanneer ze het eenmaal gewoon zijn brengen ze het nakroost met grote ijver groot.

Het samenstellen van de broedparen kan meer problemen geven, niet omdat het tussen de vogels niet zou klikken, maar meer omdat onderscheid tussen mannen en poppen nogal eens problemen geeft, het is daarom belangrijk wanneer men een koppel of indien mogelijk meerdere koppels gaat aanschaffen dat daarvoor contact opgenomen wordt met een liefhebber die natuurbroed Spitstaart Amandine's kweekt of met een bonafide handelaar die genegen is te rullen indien het geen koppels blijken te zijn.

Er zijn veel kenmerken waaraan men kan zien of we met een man of pop te maken hebben en toch is het voor de meeste liefhebbers niet eenvoudig om er zomaar een man of pop uit te halen.

Bij de man is de bef over het algemeen groter en breder dan bij het popje, de staartpen, de lange pen dus is bij de man langer dan bij het popje, het kopje van de man is bovenop lichter en het belangrijkste de man zingt een niet onaardige riedel, alleen dat doet hij niet altijd wanneer wij er op staan te wachten, bij een kweker kan men deze mannen vooraf voorzien van een extra kleuring zodat het uitzoeken van de mannen dan wat sneller gaat, maar het uitzoeken van het popje blijft toch nogal eens problemen geven want een mooie pop zingt wel niet, maar de bef kan best flink zijn en de staartpen kan ook best aardig lang zijn, zo zien we maar Spitstaart Amandine's koopt men het beste bij een vertrouwd adres.

Om natuurbroed Spitstaart Amandine's te kweken hebben we niet direct een heel grote kooi nodig dus op een klein oppervlak is het al mogelijk om met deze vogels te kweken b.v. in een

Prachtwinken

Spitsstaartamandine

grote sluis van het nachthok kan men al één of meer broedkooien zetten van ongeveer 50 à 60 cm. lang en daar nemen ze wanneer er voldoende licht aanwezig is al genoeg mee. Als nestkastje nemen ze zowat genoeg met alles wat aangeboden wordt of dat nu een open of gesloten of desnoods een kanarie nestkastje is het kan ze helemaal niets schelen als het paar broedrijp is moet het gewoon gebeuren, als nest materiaal hebben ze graag fijn hooi, kokos en om het

geheel af te werken sharpi of indien mogelijk wat paardenhaar. De 5 à 6 witte eieren worden door beide vogel bebroed ook de jonge vogels worden door beide gevoerd, het aangeboden eivoer vermengd met universeel, kiemzaad, en wat insecten zoals pinky's en buffalo wormpjes weten ze echt te waarderen als eersten gaan de insecten eruit, in de meeste gevallen groeien de jongen voortreffelijk op, het uitvliegen geeft over het algemeen weinig problemen, al zijn ze

de eerste dagen bij het uitvliegen wat paniekerig.

Nadat de jonge vogels uitgevlogen zijn halen we het nest weg daar de ouders anders direct weer beginnen met een nieuw nest zo ze al niet begonnen zijn.

Een uitzondering op andere soorten Australische Prachtwinken vormen de Spitsstaarten ze worden er niet koud of warm van wanneer er nestcontrole plaats vindt, zodra de hand uit de kooi is schieten ze terug op het nest. In de gezelschap volière zijn het eveneens voortreffelijke broeders, echter het opvoeden van de jonge vogel laat nogal eens te wensen over, een nest in de volière levert meestal niet meer dan twee jonge vogels op, terwijl dat er in de broedkooien meestal 4 of 5 zijn vermoedelijk worden ze dan in de volière te veel afgeleid, ook komen de jonge vogels nogal eens te vroeg uit het nest en sneuvelen dan op de bodem van de volière door de kou of te weinig voeding.

De Spitsstaarten zijn met 5 tot 6 weken oud genoeg om op eigen benen te staan ze eten dan over het algemeen zelfstandig, al is het wel raadzaam dat te controleren alvorens ze van de ouders te scheiden want je weet maar nooit er kan altijd wel eens een achteraan komertje bij zijn en die gaat gegarandeerd dood bij het apart zetten. Het ruilen gaat haast vanzelf, het is zelden dat er een Spitsstaart jong dood gaat in de periode dat ze moeten ruilen, het zijn zeer sterke vogels die het met een goede verantwoorde voeding altijd goed doen, een vogel voor elke liefhebber om mee te beginnen. De temperatuur waarbij we met de Spitsstaarten rekening moeten houden is vrij normaal, een volière met een goed verwarmd nachthok tot ongeveer 12 à 15 graden celsius is voor deze vogels voldoende om ze in conditie te houden, om te broeden enkele graden hoger is wel verstandig in verband met legnod en later met het warm houden van de jonge vogels als de ouders niet meer terug gaan op het nest.

Tekst: Jan de Visser

NOOT RED:

Heer de Visser heeft in dit artikel de naam amandine gebruikt - die de eigenlijke juiste naam blijkt te zijn. Tevens heeft hij bij de Bond het verzoek gedaan om in het vervolg de juiste naam van deze soort te gebruiken.

Grasparkieten

en van alles nog wat!

door Jan Bouwmeester

Deel 2

Tijdens een kweekseizoen was ik op bezoek bij een parkietenkweker. Deze kweker liet mij een koppel zien dat drie jongen had. De pop was echter deze drie jongen gaan plukken. Hij vroeg mij wat hij daar het beste aan kon doen en vroeg ook wat de reden was dat de pop was gaan plukken.

Als een pop de jongen gaat plukken, dan valt het te overwegen om de man alleen de jongen groot te laten brengen of de jongen over te leggen naar andere koppels. Je moet er echter wel zeker van zijn dat het de pop is die is gaan plukken en niet de man. In dit geval waren er geen andere koppels om de jongen over te leggen en daarom werd de pop weggehaald. De jongen waren al drie weken oud en verbleven nog in het blok. Een man kan jongen van deze leeftijd goed in zijn eentje grootbrengen. De eerste dag - dat de man alleen voor de jongen staat - wordt er pas 's avonds laat door de man een weinig gevoerd maar de andere dagen gaat - omdat de pop nog steeds ontbreekt - alle aandacht naar de jongen uit. Van dan af aan worden de jongen beter dan ooit gevoerd, zelfs beter dan wanneer de pop er wel bij zou zijn. Als echter het oudste jong uit het blok gekomen is, dan is het beter om de andere jongen ook uit het blok te zetten. Wanneer een man er alleen voor staat dan voert hij of de jongen in het blok, of de jongen in de broedkooi, maar niet op twee plaatsen te gelijk.

Bij nadere beschouwing van de pop bleek het een overjarige te zijn, die vorig jaar zonder problemen haar jongen groot bracht.

Ja, dan is het wel een raadsel, waarom niet?

Al verder pratend over zijn vogels waarbij ik informeerde uit welke ouders bepaalde vogels van hem kwamen, bleken die stevast uit die plukkende pop te komen.

Toen ik hem vroeg hoeveel jongen die pop het vorige jaar had groot ge-

bracht, kreeg ik te horen dat het zeventien jongen waren uit vier rondes. Om die zeventien jongen te krijgen had die pop driemaal een nest met acht eieren gehad en de laatste maal vijf eieren, dus negenentwintig eieren in totaal. Dat was natuurlijk teveel gevraagd van deze vogel en eigenlijk was die vierde ronde, die uit minder eieren bestond een duidelijk aanwijzing, waar de kweker rekening mee had moeten houden.

Deze pop was dit jaar ook nog eens vroeg voor de kweek ingezet, zodat zij onmogelijk voldoende bouwstoffen voor een nieuw nageslacht, in haar eigen lichaam had kunnen opslaan en nu bij een voedingstekort haar jongen is gaan plukken.

Zelf kweek ik de laatste jaren met mijn éénjarige poppen, één of twee nesten met jongen. De vogels die als eerstejaars één nest hebben grootgebracht, kunnen dan eventueel als tweejarige wel drie nesten aan. Maar een vogels die drie nesten heeft grootgebracht, moet na het kweekseizoen een lange rustperiode hebben, dus het jaar erna later voor de kweek worden ingezet. Dit seizoen kweek ik met een tweejarige pop, die als jaarling niet in de broedkooi is geweest en die dus ruim voldoende bouwstoffen in haar lichaam op heeft kunnen slaan om aan haar nageslacht mee te geven. Ze heeft uit de eesten twee rondes al negen jongen en is nu aan haar derde nest bezig. Dit zal wel haar laatste ronde zijn want ik vind het zo welletjes, het is genoeg voor haar geweest en genoeg keuze uit de door haar voortgebrachte jongen. Dit doe ik ondanks dat ik weet dat grasparkietenpoppen in hun tweede jaar de grootste vitaliteit en vruchtbaarheid tonen en ook de meeste eieren uit hun levenscyclus leggen. Ik weet dat er poppen zijn die wel vijf rondes achter elkaar groot kunnen brengen maar niemand hoeft mij wijs te maken dat het dan nog gemakkelijk gaat ook.

Ik wil een vogel gewoon niet uitbuiten! Toch kan het gebeuren dat mijn pop - voordat ze haar derde ronde heeft groot gebracht - alweer aan het leggen van de vierde ronde begint. Als dat het geval zou zijn, heb ik misschien de mogelijkheid om haar eieren over te leggen. Maar beter kan ik haar - voordat ze weer gaat leggen - bij haar jongen weghalen om dan rust te geven. Haar man brengt de jongen dan wel verder alleen groot.

Poppen erven gewoonlijk de kenmerken van hun vader!

Mannetjes erven gewoonlijk de kenmerken van hun moeder!

Bovenstaande opvatting las ik in een Engels vogeltijdschrift. Dat die opvatting waar is zal u niet opvallen als u koppels samenstelt waarbij man en pop van gelijkwaardige kwaliteit zijn. Maar als u net als ik eertijds met Deensbont gedaan hebt, "een winkelparkietje koppelen aan een postuurparkiet", dan wordt dit duidelijk zichtbaar. Met deze opvatting moet u vooral rekening houden, als u met een parkiet gaat kweken, die ver boven uw gemiddelde kwaliteit uitsteekt.

Betreft dit een man, dan kunt u er voor een groot deel op rekenen, dat de poppen hieruit vaak beter zijn dan de mannen of in een groot aantal gevallen, die betere kwaliteit van hun vader overbrengen op hun zonen.

De volgende opvatting, die ik uit hetzelfde Engelse blad heb en die bij de opbouw van mijn stam recessieve bonten duidelijk zichtbaar werd luidt als volgt:

Een grote vogel gekoppeld aan een kleine vogel geeft géén jongen van gemiddeld formaat!

Het is gebruikelijker dat de kleinere zijn kenmerken overdraagt op de jongen! (Dominantie van het kleine van de wildvorm).

De koppeling "grootvader x kleinkind" is een belangrijke paring om (weer) topvogels terug te kunnen kweken, mits de grootvader al een topper was. Daarom is de verwachte levensduur van uw vogels zo belangrijk. Je kan

Grasparkieten

immers geen "grootouders x kleinkind" koppelen als de grootvader er niet meer is of als de grootouder niet meer vruchtbaar is. Lang bevederde grasparkieten zijn noodzakelijk om topvogels te kunnen kweken maar..... de lang bevederde vogels worden gemiddeld minder oud dan kort be-

derde vogels en zijn ook vaak onhandiger om voor een goede bevruchting te zorgen. Dus zijn korter bevederde vogels noodzakelijk om de levensduur van uw vogels op te vijzelen en ook om topvogels te kweken. Daarom kunt u de koppeling "lang be-

vederd x lang bevederd" maar beter vermijden. Anders hebt u op een gegeven moment vogels die òn niet goed vruchtbaar zijn òn die gemiddeld niet oud worden.

Dus is de gulden middenweg ook hier weer wijsheid.

VOGELBOEKHANDEL J & J

Aanbieding voor de leden van de NBvV
Geïllustreerde Encyclopedie van de Vogels (Perrins)
nu van f 99,50 voor f 49,50.

Aanbieding is geldig tot 31 maart 2000.

Over onkruidzaden, bessen enz. (van Mingeroet)	f 29,50/BEF 500
80 wilde planten CD-rom (van Rooij)	f 59,95/BEF 1100
Gouldamadinen	f 98,50/BEF 1800
Keeping and Breeding Finches (Kingston)	f 139,50/BEF 2550
Agaporniden (v.d. Linden)	f 29,75/BEF 540
Afrikaanse papegaaien (vert. Kremer)	f 29,75/BEF 540
Het lied van de waterslager - CD	f 39,50/BEF 720
Birds of Wallacea (Coates ea.)	f 125,00/BEF 2300

Prijzen zijn exclusief portokosten

TELEFONISCH TE BESTELLEN
BIJ : VOGELBOEKHANDEL J & J,
De Visserlaan 31, 8072 XD Nun-
speet. Tel./ Fax (0341) 26 03 82.
Ook 's avonds en in het weekend.

Bezoek op afspraak. Vraag onze gratis vogelboekenkrant aan.

A.O.B. "DE VOGELWERELD"

Lees DE VOGELWERELD maandelijks tijdschrift van de A.O.B. (Algemene Ornithologische Bond van België). 64 of 72 blz. artikels en kleurplaten. Jaarlijks abonnement van januari t/m december, ten bedrage van BEF 850 te storten op girorekening 115834 van de "Vogelwereld" 1190 Brussel. A.O.B. Bureau, Route Charlemagne nr. 28, 5620 Rosée.

G & O KUNSTSTOFKOOIEN EN ALUMINIUM VOLIERES

voor IEDERE VOGEL een passende KOOI-VOLIÈRE

Wij bouwen uw volière naar wens

Volière uit elementen, systeembouw
Onderdelen voor zelfbouw.
Alu profielen, verbindingsstukken, popnagels en gaas in vele maten.
Voederplateau met RVS patent bakken, voorkomt het uitgooien van de bakken.

Professionele
Luchtreiniger
Benodigheden
Voederautomaten
Voorfronten
RVS voeder- en
badschalen
Ziekenkooien

NIEUW:
Broedmachine en
handopfokkooien

Kooien: volledig uit kunststof
in diverse maten en wensen leverbaar
NIEUW: kooi voor Neophema's, met
verticaal nestblok en controle venster

Essenweg 11 B DE LUTTE
Bezoek onze showroom vrijblijvend.
Geopend: Maandag t/m vrijdag van
9 t/m 17 uur. Zaterdag op afspraak.

Tel. (0541) 55 22 48 Fax. (0541) 55 26 52 Mobiel. 065.128.35.19 Internet. WWW.G-O.NL

DIERENSPECIAALZAKEN OPGELET
Speciale kooien voor verkoopafdeling

Roodborst pikt worm uit de hand

Voor het afgelopen mi meest bekende zanger

Er is vrijwel geen heerlijker geluid dan het liedje van een echte zangvogel, die gelukkig zijn sympathieke strophen tot in het hart van een metropool laat klinken.

Het is niet de bedoeling een lange reeks van vertegenwoordigers uit de familie van de roodborsten de revue te laten passeren.

Onze eigen populaire roodborst, hoewel die niet in de volière gehouden mag worden, is altijd wel bij uw gevederde vrienden rond de volière te vinden. Ik had een vriend, helaas is hij me veel te vroeg overleden, ontfermde zich altijd als de winter zich aandeede over een roodborst. Meerdere roodborsten zou alleen maar ruzie geven, want zij verdragen elkaar totaal niet.

In die tijd waren er winters met veel sneeuw en vorst. De roodborst wist het van vorige seizoenen. Hij tikte met zijn snaveltje tegen het raam en dan werd hij verwelkomd in een heerlijke verwarmde kweekruimte. Er waren zaadjes en meelwormen in overvloed. Zolang het koud bleef taalde hij niet naar vrijheid. Maar dan begonnen de dagen te lengen.

Hoe mijn vriend het ook speet dan kreeg de roodborst zijn vrijheid terug. Voor hij voorgoed uit de tuin verdween, scharrelde hij nog enige dagen rond in de buurt van zijn winter verblijf en kon je het liedje, dat aan een orgeltje doet denken, horen.

De nachtegaal zit in dezelfde familie *Enthacus* als de roodborst. Zijn uiterlijk is vrij monotoon en kleurloos. Zijn liedje daartegen heeft een rijke schakering van hoge tonen en toontjes die hij met furore voordraagt. Geschreven tekst schiet eenvoudig tekort om die muzikaliteit in woorden te vertolken. Neemt u maar aan dat zijn lied uitzonderlijk is en elke overtreffende beschrijving schiet eenvoudig tekort om

datgene wat de nachtegaal produceert weer te geven.

Meer wil er niet over zeggen. Leg uw oor te luisteren en u zult overtuigd zijn.

Om niet al te veel verschil met de vorige soort te krijgen, heb ik de White-browed Robin Chat gekozen. Een vogel uit de top tien van 's werelds beste zangers. Er doet zich een geheel ander probleem voor. In één boek is de wetenschappelijke naam *Cossypha heuglini* en in het andere boek *Cossypha polioptera*. Ik moet u bekennen dat ik er geen verklaring voor heb. Misschien kunt u me daarbij helpen. Overal waar ook te wereld, zich Engelsen hebben gevestigd en waar zij voor het eerst een vogel met een rode borst zagen, gaven zij hem de naam van roodborst (Robin). Soms te pas en te onpas.

Wat te denken van de Noord-Amerikaanse roodborst lijst, die echt tot de lijst familie gerekend dient te worden en zeker niet tot de roodborsten.

Zoals gezegd de White-browed Robin Chat heeft een rijk repertoire en daarbij houdt hij zich niet alleen voor en tijdens de baltsperiode om zijn gezang te laten horen. Ook op andere tijden van het jaar geeft hij zijn lied ten beste. Man en vrouw brengen doorgaans samen een duet ten gehore.

Zijn voorkomen komt in grote delen van Zuid-Afrika voor: o.a. Mozambique, Zimbabwe en Transvaal. De roodborstjes hebben vrijwel overal dezelfde leefgewoonte. Ze zoeken hun voedsel dicht bij de grond wat voornamelijk uit dierlijke prooidiertjes bestaat. Een bes of zachte vrucht

wordt bij tijd en wijle ook niet versmaad. Het is dus raadzaam een gevarieerde bodembedekking in uw volière aan te brengen. Een moeilijkheid om een stel te formeren is dat de geslachten vrijwel identiek zijn. Gelukkig zijn daar heden ten dage de nieuwe technologische oplossingen tot uw beschikking. Vooraf kunt u met de aanschaf een regeling treffen met de verkoper.

De naam van de Japanse Roodborst zegt al waar hij zijn domicilie heeft. Latijns: *Enthacus akahige*, Japanese Robin. Hij komt tevens voor op de Kurile eilanden. Hun winterkwartier is in Zuid Oost China gelegen en een enkele maal is hij in Taiwan te vinden. Vanuit die gebieden komt hij sporadisch in een zending naar Europa. De geïnteresseerde liefhebber zal er dan als de kippen bij moeten zijn om een stel te bemachtigen. Natuurlijk is alleen een man ook aantrekkelijk in een volière. Zijn gezang verhoogt de levendigheid van de overige bewoners in de volière. Het geeft meer voldoening wanneer de mogelijkheid aanwezig is om eieren en jongen te krijgen. Het verdient aanbeveling een ruimte te creëren met veel verborgen hoekjes gevormd door lage beplanting en struikjes. Aan de houding van het vogeltje ziet u in een oogopslag dat u te maken heeft met een echte roodborst..... Hoog op de pootjes en het typische grote kraaloojie. In Nederland zijn hiervan met succes jongen grootgebracht.

De roodkeel Nachtegaal. Latijns: *Eritacus calliope*, Engels Rubythroat. De Nederlandse is enigszins verwarrend,

Millennium gekozen groep van de s is de familie van de roodborsten.

Nachtegaal

de nachtegaal zit in dezelfde familie. Met het robijnrode keeltje vertoont hij meer overeenkomst met de roodborst. Zijn broedgebied moet gezocht worden in de taigagebieden van de Siberische steppen. Voor de winter aanbreekt op de Siberische vlakten rept de roodkeel nachtegaal zich met rasse schreden naar het zuiden en installeren zij zich in het behaaglijke warme zuiden van Bangladesh, oostelijk India en Nepal. Hoewel vrij schaars, zijn zij te vinden in grote tuinen met veel beschutting, in theeplantages en langs wegen met hoog groeiende grassoorten liefst in de buurt van water.

De Gouden Struikroodborst. Latijns: *Erithacus chrysaeus*, Engels Golden Bush Robin is een vogel van het hooggebergte. Zijn broedgebied ligt tussen 3000 m. tot ruim 4000 m. in het Himalayagebergte in Nepal, Tibet en India om slechts een globale aanduiding te geven. Bij voorkeur houdt hij zich op in open coniferenbossen met onderbegroeiing van dichte bosschages bestaande uit rhododendrons en dwerdberberis in de alpine zone. Hij leidt

een verborgen leventje. Zijn gedrag heeft weer alle typische kenmerken van een roodborst. De knikkende bewegingen van de pootjes. Het op en neer gaan van het staartje en daarbij de krakende trrrr-geluidjes dat zo onmiskenbaar eigen is van de roodborst.

Het nest is doorgaans goed verscholen op een niet al te hoge plek liefst in een holte van een boom ter hoogte van anderhalve meter van de grond. Ook dicht bij de grond is het geen uitzondering om zijn nest te verstoppert. Het legsel wordt gevormd uit vier lichtblauwe ongevleekte eitjes. Een enkel maal krijgen zij bezoek van een koekoek. De gewone koekoek en de Indiase koekoek. Die twee verschillen uiterlijk weinig in hun verenpatroon. Als laatste wil ik de Sunda blauwe roodborst aan u voorstellen.

Latijns: *Cinclidium diana*, Engels: Sunda Blue Robin.

Hij valt door zijn outfit geheel uit de toon ten aanzien van de typische roodborsten. Bij deze vogel is totaal geen rood veertje te bekennen. Het is wellicht de eerste maal dat hij in een zending is meegekomen. Voordien is

hij blijkbaar altijd aan de aandacht ontsnapt. De enige plaats in de gehele wereld waar hij voorkomt is op Sumatra in het gebergte tot 3000m. Slechts op enkele plekken in het gebergte in het westelijke deel van Java is zijn aanwezigheid te vinden. Er is maar weinig of niets bekend over zijn levenswijze. Wanneer hij in schemerduister verblijft vertoont de kleur meer naar het zwart, echter met veel zon laat hij het blauw goed doorkomen.

U ziet duidelijk op de foto, het is een uiterst schuw vogeltje dat zich voornamelijk ophoudt in de dichte onderbegroeiing van de bebossing tegen de berghellingen. Let u vooral op het typische zilverkleurige frontje op de kop.

Wij kunnen dus met recht spreken van het zwarte juweeltje van donker oerwoudvegetatie.

Tekst en foto's; Cees Scholtz

www.Univision.nl

GERAADPLEEGDE LITERATUUR:

Vogeljaar van Jac. P. Thijssen
Handbook of the Birds of India and Pakistan

Field Guide to the Birds of Java and Bali
The Field Guide of the Birds of Borneo, Sumatra, Java and Bali.

Roodkeelachtiggaai

Blauwe Roodborst

Japanse Roodborst

Roodborst

Vogel

Copy

Witbrauwiaabaaiaker

Roodkeel Nachtegaal

Goudenstrup Roodborst

De Afrikaanse papegaaiduif

Deze aantrekkelijke soort wordt vaak gekweekt in Zuid-Afrika maar zelden in Europa.

Tekst en foto's: Cyril Laubscher. Vertaling: Peter Otten

(alle rechten voorbehouden)

De Afrikaanse Groene vruchtenduif (*Treron calva*) werd voor het eerst in 1956 in de Londense Zoo gekweekt, maar is altijd een zeldzame vogel gebleven in Europese volières. Het is moeilijk te begrijpen waarom dit zo is, aangezien er in Zuid-Afrikaanse volières vaak mee gekweekt wordt.

Deze fraaie, tamme, 25 cm grote duif is een van de 23 soorten die het geslacht *Treron* omvat. Het zijn groene duiven die voorkomen van Zuid-Afrika, noordwaarts tot Azië en Indonesië. Onder de verschillende soorten groene duiven heeft de Afrikaanse Groene vruchtenduif grootste aantal ondersoorten, 18 in totaal.

Als we deze duif van dichtbij bestuderen, gaan de zachte pasteltinten heel fraai samen met de overigens groene en grijze lichaamskleur en dit alles vormt een aantrekkelijke combinatie met de aftekening.

De belangrijkste foto werd speciaal uitgekozen om de gele veren op het scheenbeen, rond de poten te laten zien, als ook de kleuren van het verenkleed.

Er is een aanzienlijke variatie in de rassen en ondersoorten en er zijn vrij veel overgangsoorten te zien over het gehele verspreidingsgebied.

De verspreiding is groot en strekt zich uit van West-Afrika tot het oostelijk deel - zuidelijk van de Sahara - en verder naar het zuiden tot Zuid-Afrika, maar niet in de droge gebieden van Namibië of de noord- west- Kaap in Zuid-Afrika.

Deze duif is een bewoner van open bos en bosachtig gebied en savanne, vooral langs waterlopen en hij voedt zich voornamelijk met fruit en bessen, inclusief wilde vijgen. Ook voedt hij zich vaak met cultuurgewassen, vooral milietzaden.

Deze duiven heeft men ook water zien nippen van water dat over de bladeren naar beneden loopt.

Voor avicultuur heeft deze Afrikaanse duif veel goede eigenschappen. Vreedzaam en weinig veeleisend wat zijn voedsel betreft, zal een paartje het goed doen in een grote, beplante volière. Ze kunnen dan beschut zitten, want ze zonderen zich graag af. Deze fruitetende soort heeft een flinke variatie-nodig van gehakt en gesneden fruit, zaden en granen, plus gekookte rijst, of een ander zacht voer. Ze moeten vorstvrij gehouden worden, hoewel, als ze eenmaal geacclimatiseerd zijn kunnen ze best tegen een stootje. Bij strenge vorst in de winter moeten deze vogels beslist binnen gehouden worden.

Het nest, dat gebouwd wordt van takjes, wordt meestal hoog gebouwd. Ook een platform wordt wel gebruikt of zo mogelijk een schotelvormige mand. In het verspreidingsgebied bestaat het legsel uit één of twee eieren,

afhankelijk van de ondersoort en ook andere factoren kunnen van invloed zijn.

Een van de meest interessante aspecten van deze duif is dat de jongen het nest al bij tien dagen verlaten, als ze pas een derde van de grootte van de volwassen duif hebben.

De Afrikaanse Groene vruchtenduif op de grote foto werd gefotografeerd in de plaats Gavin dichtbij Johannesburg in Zuid-Afrika. Het is een vogel uit Johnny Zietsmans fraaie collectie. Ernst Kruger uit Pretoria kweekte de twee jonge duifjes die hier te zien zijn met de volwassen vogel. George Urquhart, een andere goede vriend met een grote collectie in het gebied van Johannesburg, kweekte er elk jaar mee. Het is zijn favoriete duif en ten tijde van het schrijven van dit verhaal, deelde hij me mee dat nog een jong was uitgevlogen.

Een paar jaar geleden werd in zijn volière ingebroken en George vond dat juist zo vreselijk omdat ze een van zijn tamme Afrikaanse Groene vruchtenduif wegnamen.

Gelukkig schoten andere vogelhouders-vrienden hem in grote getale te hulp en enkele dagen later had hij weer enkele van deze duiven in zijn volières.

Het is te hopen dat er verslagen van eventuele kweek in Nederland worden gepubliceerd. In ons land worden deze duiven af en toe geïmporteerd en de soort verdient meer aandacht van kwekers.

Noot:

De benaming papegaaiduif wordt in Zuid-Afrika gebruikt. De Nederlandse benaming is Groene vruchtenduif.

Vogel

Copy